ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता पद पाठः (वाक्य सहित)

पञ्चमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

5 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे		
पञ्चमं काण्डं	3	
5.7 पञ्चमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः-		
उपानुवाक्यावशिष्टकर्मनिरूपणं	•••••	3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

5 <u>कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे पञ्चमं</u> <u>काण्डं</u>

5.7 पञ्चमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः-

उपानुवाक्यावशिष्टकर्मनिरूपणं

पो वा अयथादेवतम्गिं चिनुत आ देवताभ्यो वृश्च्यते पापीयान् भवति यो यथादेवतं न देवताभ्य आ वृश्च्यते वसीयान् भवत्याग्नेय्या गायत्रिया प्रथमां चितिमभि मृशेत् त्रिष्टुभा द्वितीयां जगत्या नृतीयामनुष्टुभा चतुर्थीं पङ्कत्या पञ्चमीं यथादेवतमेवाग्निं चिनुते न देवताभ्य आ वृश्च्यते वसीयान् भवतीडायै वा एषा विभक्तिः पश्च इडा पशुभिरेनं [] 1

TS <u>5.7.1.1</u> - Padam

यः । वै । अयथादेवतमित्ययथा—देवतम् । अग्निम् । चिनुते । एति । वृक्ष्यते । पापीयान् । भवति । यः । यथादेवतमिति यथा — देवतम् । न । देवताभ्यः । एति । वृक्ष्यते । वसीयान् । भवति । आग्नेय्या । गायत्रिया । प्रथमाम् । चितिम् । अभीति । मृशेत् । त्रिष्ठुभाः । द्वितीयाम् । जगत्या । तृतीयाम् । मृशेत् । त्रिष्ठुभाः । द्वितीयाम् । जगत्या । तृतीयाम् । यथादेवतमिति यथा — देवतम् । एव । अग्निम् । चिनुते । न । व्यादेवतमिति यथा — देवतम् । एव । अग्निम् । चिनुते । न । वेवताभ्यः । एति । वृक्ष्यते । वसीयान् । भवति । इडायै । वै । एषा । विभक्तिरिति वि — भक्तिः । पश्ववः । इडा । पशुभिरिति पशु-भिः ।

एनम् । 1 (50)

TS 5.7.1.2

प्रतिप्रोच्याग्निं चिनोति नाऽऽ*र्तिमार्च्छत्येतद्वा अहो रूपं "यच्छ्वेतोऽश्चो रात्रियै कृष्ण एतदहो- [] 2

TS 5.7.1.2 - Padam

चिनुते । यः । वै । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । प्रतिप्रोच्येति प्रति – प्रोच्य । अग्निम् । चिनोति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अश्वौ । अभितः । तिष्ठेताम् । कृष्णः । उत्तरत इत्युत् – तरतः । दद्ध्यात् । एतत् । वै । प्रजापतेरितं प्रजा – पतेः । रूपम् । प्राजापत्य इति प्राजा – पत्यः । अश्वः । साक्षादिति स – अक्षात् । एव । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । प्रतिप्रोच्येति प्रति – प्रोच्ये । अग्निम् । चिनोति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । एतत् । वै । अहः । रूपम् । यत् । श्वेतः । अश्वः । रात्रियै । कृष्णः । एतत् । अहः। 2 (50)

प्रीषमुपधास्यन् कृष्णमहोरात्राभ्यामेवैनं चिनुते हिरण्य पात्रं मधोः पूर्णं ददाति मधव्योऽसानीति सौर्या चित्रवत्याऽवेक्षते चित्रमेव भवति प्राजापत्योऽश्वस्तमेव साक्षादृद्ध्नोति ॥ 3

TS 5.7.1.3 - Padam

रूपम् । यत् । इष्टकाः । रात्रियै । पुरीषम् । इष्टकाः ।

उपधास्यत्नित्युप – धास्यत्न् । श्वेतम् । अश्वम् । अभीति । मृशेत् ।

पुरीषम् । उपधास्यत्नित्युप – धास्यत्न् । कृष्णम् ।

अहोरात्राभ्यामित्यहः – रात्राभ्याम् । एव । एनम् । चिनुते ।

हिरण्यपात्रमिति हिरण्य-पात्रम् । मधोः । पूर्णम् । ददाति । मधव्यः ।

असानि । इति । सौर्या । चित्रवत्येति चित्र-वत्या । अवेति । ईक्षते ।

चित्रम् । एव । भवति । मद्ध्यन्दिने । अश्वम् । अवेति । ग्रापयति ।

असौ । वै । आदित्यः । इन्द्रः । एषः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

प्राजापत्य इति प्राजा – पत्यः । अश्वः । तम् । एव । साक्षादिति स – अक्षात् । ऋद्ध्नोति ॥ 3 (48) (एन – मेतदह्रो – ऽष्टाचंत्वारिङ्शच्च) (A1) TS 5.7.2.1 त्वामग्ने वृषभं चेकितानं पुनर्युवानं जनयन्नुपागां। अस्थूरि णो गार्.हपत्यानि सन्तु तिग्मेन नो ब्रह्मणा सुं शिशाधि ॥ पशवो वा एते यदिष्टकाश्चित्यां चित्यामृषभमुप दधाति मिथुनमेवास्य तद्-यज्ञे करोति प्रजननाय तस्माद्-यूथेयूथ ऋषभः॥ सँवथ्सरस्य प्रतिमां यां त्वा रात्र्यपासते । प्रजाण् सुवीरां कृत्वा विश्वमायुर्व्यश्नवत् ॥ प्राजापत्या [] 4

TS 5.7.2.1 - Padam

शिशाधि ॥ पशवः । वै । एते । यत् । इष्टकाः । ॥ चित्यांचित्यामिति चित्यां – चित्याम् । ऋषभम् । उपेति । दधाति । मिथुनम् । एव । अस्य । तत् । यज्ञे । करोति । प्रजननायेति प्र – जननाय । तस्मात् । यूथेयूथ इति यूथे – यूथे । ऋषभः ॥ सँवथ्सरस्येति सं – वथ्सरस्य । प्रतिमामिति प्रति – माम् । याम् । त्वा । रात्रि । उपासत इत्युप – आसते ॥ प्रजामिति प्र– जाम् । सुवीरामिति सु – वीराम् । कृत्वा । विश्वम् । आयुः । वीति । अञ्चवत् ॥ प्राजापत्यामिति प्राजा – पत्याम् । 4 (50) TS 5.7.2.2 -मेतामुप दधातीयं वा वैषैकाष्टका यदेवैकाष्टकायामन्नं क्रियते तदेवैतयाव रुन्ध एषा वै प्रजापतेः कामदुघा तयैव यजमानोऽमुष्मिन् लोकेऽग्निं दुहे येन देवा ज्योतिषोद्र्ध्वा उदायन् येनाऽऽदित्या वसवो येन रुद्राः । येनाङ्गिरसो महिमान-मानशुस्तेनैतु यजमानः स्वस्ति ॥ सुवर्गाय वा एष लोकाय - [] 5

TS 5.7.2.2 - Padam

एताम् । उपेति । दधाति । इयम् । वाव । एषा । एकाष्टकेत्येक - अष्टका । यत् । एव । एकाष्ट्रकायामित्येक – अष्टकायाम् । अन्नम् । क्रियते । तत् । एव । एतया । अवेति । रुन्धे । एषा । वै । प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः । कामदुघेति काम – दुघा । तया । एव । यजमानः । अमुष्मिन्न् । लोके । अग्निम् । दुहे । येन । देवाः । ज्योतिषा । ऊद्र्ध्वाः । उदायन्नित्युत् – आयन्न् । येन । आदित्याः । वसंवः । येन । रुद्राः ॥ येन । अङ्गिरसः । महिमानम् । आनशुः । तेन । एतु । यजमानः । स्वस्ति ॥ सुवर्गायेति सुवः – गायं । वै । एषः । लोकायं । 5 (50)

TS 5.7.2.3

चीयते यदग्निर्येन देवा ज्योतिषोद्ध्वा उदायन्नित्युख्य ए समिन्ध इष्टका एवैता उप धत्ते वानस्पत्याः सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै रातायुंधाय रातवीर्याय रातोतये अभिमातिषाहे । शतं यो नः शरदो अजीतानिन्द्रो नेषदित दुरितानि विश्वा ॥

ये चत्वारः पथयो देवयाना अन्तरा द्यावापृथिवी वियन्ति । तेषां यो अज्यानि मजीति मावहात् तस्मै नो देवाः – [] 6 TS 5.7.2.3 - Padam

चीयते । यत् । अग्निः । येन । देवाः । ज्योतिषा । उद्र्ध्वाः । । । । ॥ । । । उदायन्नित्युत्–आयन्न् । इति । उख्यम् । समिति । इन्धे । इष्टकाः । एव । एताः । उपेति । धत्ते । वानस्पत्याः । सुवर्गस्येति स्वः-गस्य । लोकस्य । समष्ट्या इति सं - अष्ट्यै । शतायुधायेति शत – आयुधाय । शतवींयीयेति शत – वीर्याय । शतोतय इति शत – ऊतये । अभिमातिषाह इत्यंभिमाति – साहें ॥ शतम् । यः । नः । शरदः । अजीतान् । इन्द्रः । नेषत् । अतीति । दुरितानीति दुः – इतानि । विश्वा ॥ ये । चत्वारः । पथयः । देवयाना इति देव – यानाः । अन्तरा । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । वियन्तीति वि – यन्ति ॥ तेषाम् । यः । अज्यानिम् । अजीतिम् । आवहादित्या – वहात् । तस्मै । नः । देवाः । **६ (50)**

```
TS 5.7.2.4
परि दत्तेह सर्वे ॥
ग्रीष्मो हेमन्त उत नो वसन्तः शरद् वर्.षाः सुंवितन्नो अस्तु ।
तेषामृतूना ए रात शारदानां निवात एषामभये स्याम ॥
इदुवथ्सराय परिवथ्सराय संवँथ्सराय कृणुता बृहन्नमः।
तेषां वय ए सुमतौ यज्ञियानां ज्योगजीता अहताः स्याम ॥
भद्रान्नः श्रेयः समनैष्ट देवास्त्वयाऽवसेन समशीमहि त्वा ।
स नों मयो भूः पितो - [] 7
TS 5.7.2.4 - Padam
परीति । दत्त । इह । सर्वे ॥ ग्रीष्मः । हेमन्तः । उत । नः । वसन्तः ।
श्वारत् । वर्.षाः । सुवितम् । नः । अस्तु ॥ तेषाम् । ऋतूनाम् ।
शतशारदानामिति शत - शारदानाम् । निवात इति नि - वाते ।
एषाम् । अभये । स्याम ॥ इदुवथ्सरायेतींदु – वथ्सरायं ।
```

परिवथ्सरायेति परि – वथ्सराय । सँवथ्सरायेति सं – वथ्सराय ।

कृणुत । बृहत् । नमः ॥ तेषाम् । वयम् । सुमताविति सु – मतौ ।

यज्ञियानाम् । ज्योक् । अजीताः । अहताः । स्याम ॥ भद्रात् । नः । ्रथः । समिति । अनैष्ट । देवाः । त्वया । अवसेन । समिति । अशीमहि । त्वा ॥ सः । नः । मयोभूरिति मयः–भूः । पितो इति । 7 (50) TS 5.7.2.5 आ विशस्व शं तोकाय तनुवे स्योनः ॥ अज्यानीरेता उप दधात्येता वै देवता अपराजितास्ता एव प्र विशति नैव जीयते ब्रह्मवादिनो वदन्ति यदद्र्धमासा मासा ऋतवः सँवथ्सर । । । । अोषधीः पचन्त्यथं कस्मादन्याभ्यो देवताभ्य आग्रयणं निरुप्यत इत्येता हि तद्-देवता उदजयन् यदृतुभ्यो निर्वपेद् देवताभ्यः समदं दद्ध्यादाग्रयणं () निरुप्यैता आहुती जुहोत्यद्र्धमासानेव ग । । । मासानृतून्थ् संवथ्सरं प्रीणाति न देवताभ्यः समदं दधाति भद्रान्नः भ्रेयः समनैष्ट देवा इत्याह हुताद्याय यजमानस्याऽ*पराभावाय ॥ **8**

TS <u>5.7.2.5</u> - Padam

एति । विशस्व । शम् । तोकाय । तनुवे । स्योनः ॥ अज्यानीः । एताः । उपेति । दथाति । एताः । वै । देवताः । अपराजिता इत्यपरा – जिताः । ताः । एव । प्रेति । विशति । न । एव । जीयते । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति । यत् । । ॥ । अद्र्धमासा इत्यद्र्ध – मासाः । मासाः । ऋतवः । संवथ्सर इति । । । ॥ । सं – वथ्सरः । ओषधीः । पचन्ति । अथ । कस्मात् । अन्याभ्यः । देवताभ्यः । आग्रयणम् । निरिति । उप्यते । इति । एताः । हि । तत् । देवताः । उदजयन्नित्युत् – अजयन्न् । यत् । ऋतुभ्य इत्यृतु-भ्यः । निर्वपेदिति निः – वपेत् । देवताभ्यः । समदमिति स – मदम् । दद्ध्यात् । आग्रयणम् () । निरुप्येति निः – उप्य । एताः । आहुं तीरित्या – हुतीः । जुहोति । अद्र्धमासानित्यर्ध – मासान् । एव । मासान् । ऋतून् । संवथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । प्रीणाति । न । देवताभ्यः । समदमिति स – मदम् । दधाति । भद्रात् । नः ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

TS 5.7.3.1

TS 5.7.3.1 - Padam

इन्द्रस्य । वजः । असि । वार्त्रघ्न इति वार्त्र – घनः । तनूपा इति तनू – पाः । नः । प्रतिस्पश इति प्रति – स्पशः ॥ यः । नः । ॥ पुरस्तात् । दक्षिणतः । पश्चात् । उत्तरत इत्युत् – तरतः ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

अघायुरित्यघ – युः । अभिदासतीत्यभि – दासति । एतम् । सः । अञ्मानम् । ऋच्छतु ॥ देवासुरा इति देव – असुराः । संयत्ता इति सं – यत्ताः । आसन्न् । ते । असुराः । दिग्भ्य इति दिक्-भ्यः । एति । अबाधन्त । तान् । देवाः । इष्वा । च । वज्रेण । च । अपेति । अनुदन्त । यत् । वज्रिणीः । उपदधातीत्युप–दधाति । ्। इष्वा।च।एव।तत्।वज्रेण।च।यजमानः।भ्रातृव्यान्। अपेति । नुदते । दिक्षु । उपेति । 9 (50) TS 5.7.3.2 दधाति देवपुरा एवैतास्तनूपानीः पर्यूहते ऽग्नाविष्णू सजोषसेमा वद्र्धन्तु वांगिरः। द्युम्नैर्वाजेभिरा गतं॥ ब्रह्मवादिनो वदन्ति यन्न देवतायै जुह्वत्यथ किं देवत्या वसोद्धरित्यग्नि-र्वसुस्तस्यैषा धारा विष्णु-र्वसुस्तस्यैषा धारा ाः । ऽऽग्नावैष्णव्यर्चा वसोद्धीरां जुहोति भागधेयेनैवैनौ समद्धियत्यथो एता- [] 10

TS 5.7.3.2 - Padam

दधाति । देवपुरा इति देव – पुराः । एव । एताः । तनूपानीरिति तनू – पानीः । परीति । ऊहते । अग्नाविष्णू इत्यग्ना – विष्णू । सजोषसेति स – जोषसा । इमाः । वद्धन्तु । वाम् । गिरः ॥ द्युम्नैः । वाजेभिः । एति । गतम् ॥ ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति । यत् । न । देवतायै । जुह्वति । अथ । किंदेवत्येति एषा । धारा । विष्णुः । वसुः । तस्य । एषा । धारा । आग्नावैष्णव्येत्याग्ना – वैष्णव्या । ऋचा । वसीः । धाराम् । जुहोति । भागधेयेनेति भाग - धेयेन । एव । एनौ । समिति । अद्र्यति । अथो इति । एताम् । 10 (50)

TS 5.7.3.3

-मेवाहु तिमायतनवतीं करोति यत्काम एनां जुहोति तदेवाव रुन्धे रुद्रो वा एष यदग्निस्तस्यैते तनुवौ घोराऽन्या शिवाऽन्या यच्छतरुद्रीयं जुहोति यैवास्य घोरा तनूस्तां तेन शमयति

यद्-वसोद्धारां जुहोति यैवास्य शिवा तनूस्तां तेन प्रीणाति यो वै वसोद्धारायै-[] 11

TS 5.7.3.3 - Padam

एव । आहु तिमित्या – हु तिम् । आयत नवती मित्यायत न – वती म् ।
करोति । यत्काम् इति यत् – कामः । एनाम् । जुहोति । तत् ।
एव । अवेति । रुन्धे । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य ।
एते इति । तनुवौ । घोरा । अन्या । शिवा । अन्या । यत् ।
चार्त्रातरुद्रीयमिति शत – रुद्रीयम् । जुहोति । या । एव । अस्य । घोरा ।
तनूः । ताम् । तेन । शमयति । यत् । वसोः । धाराम् । जुहोति ।
या । एव । अस्य । शिवा । तनूः । ताम् । तेन । प्रीणाति । यः । वै ।
वसोः । धारायै । 11 (50)

TS 5.7.3.4

प्रतिष्ठां वेद प्रत्येव तिष्ठति यदाज्यमुच्छिष्येत तस्मिन्

ब्रह्मौदनं पचेत् तं ब्राह्मणाश्चत्वारः प्राञ्नीयुरेष वा

ग्रामिवेश्वान्रो यद्ब्राह्मण एषा खलु वा अग्नेः प्रिया

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

TS 5.7.3.4 - Padam

एषा । खलु । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः ।

प्रियायाम् । एव । एनाम् । तनुवाम् । प्रतीति । स्थापयति । चतस्रः ।

धेनूः । दद्यात् । ताभिः । एव । यजमानः । अमुष्मिन्न् । लोके ।

अग्निम् । दुहे ॥ 12 (46)

(उपै – तां – धारायै – षट्चत्वारिएशच्च) (A3)

TS 5.7.4.1

नितं जुहोमि मनसा घृतेनेत्याहादाभ्या वै नामैषाऽऽ*हुतिर्वैश्वकर्मणी । । । । । । नैनं चिक्यानं भ्रातृव्यो दभ्नोत्यथो देवता एवाव रुन्धे

ऽग्ने तमद्येति पङ्क्त्या जुहोति पङ्क्त्याऽऽहुत्या यज्ञमुखमा रभते — । । । । । सप्त ते अग्ने समिधः सप्तजिह्वा इत्याह होत्रा एवाव रुन्थे — ॥ — — — — — — — — — ऽग्निर्देवेभ्योऽपाक्रामद्-भागधेय-[] 13

TS 5.7.4.1 - Padam

चित्तम् । जुहोमि । मनसा । घृतेन । इति । आह । अदाभ्या । वै । नाम । एषा । आहुतिरित्या–हुतिः । वैश्वकर्मणीति वैश्व – कर्मणी । न । एनम् । चिक्यानम् । भ्रातृत्यः । दभ्नोति । अथो इति । देवताः । एव । अवेति । रुन्थे । अग्ने । तम् । अद्य । इति । पङ्क्त्या । जुहोति । पङ्क्त्या । आहुत्येत्या – हुत्या । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । एति । रभते । सप्त । ते । अग्ने । समिध् इति सं – इधः । सप्त । जिह्वाः । इति । आहु । होन्नाः । एव । अवेति । रुन्थे । अग्नः । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामत् । माग्धेयमिति भाग – धेयम् । 13 (50)

निच्छमानस्तस्मा एतद्-भागधेयं प्रायच्छन्नेतद्वा

अग्नेरिग्नहोत्रमेतर्ह खलु वा एष जातो यर्हि सर्वश्चितो

जातायैवास्मा अन्नमपि दधाति स एनं प्रीतः प्रीणाति वसीयान्
भवति ब्रह्मवादिनो वदन्ति यदेष गार्हपत्यश्चीयतेऽथ

॥
क्वास्याऽऽहवनीय इत्यसावादित्य इति ब्रूयादेतस्मिन्
ह सर्विभ्यो देवताभ्यो ज्रह्मति – [] 14

TS 5.7.4.2 - Padam

इच्छमानः । तस्मै । एतत् । भागधेयमिति भाग – धेयम् । प्रेति ।

अयच्छन्न् । एतत् । वै । अग्नेः । अग्निहोन्नमित्यग्नि – होन्नम् ।

एतर्.हि । खलु । वै । एषः । जातः । यर्.हि । सर्वः । चितः ।

जाताय । एव । अस्मै । अन्नम् । अपीति । द्धाति । सः । एनम् ।

प्रीतः । प्रीणाति । वसीयान् । भवति । ब्रह्मवादिन् इति

ब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । यत् । एषः । गार्.हपत्य इति गार्.ह-पत्यः ।

चीयते । अथ । क्व । अस्य । आह्वनीय इत्या – हवनीयः । इति ।

असौ । आदित्यः । इति । ब्रूयात् । एतस्मिन्न् । हि । सर्वीभ्यः । - ॥ । देवताभ्यः । जुह्वति । 14 (50)

TS 5.7.4.3

य एवं विद्वानिंगं चिनुते साक्षादेव देवता ऋद्ध्नोत्यग्ने
यशस्विन् यशसे ममर्पयेन्द्रावती मपचिती मिहाऽऽवह ।
अयं मूद्धा परमेष्ठी सुवर्चाः समानानामृत्तम श्लोको अस्तु ॥
भद्रं पश्यन्त उप सेदुरग्रे तपो दीक्षामृषयः सुवर्विदः ।
ततः क्षत्रं बलमोजश्च जातं तदस्मै देवा अभि सं नमन्तु ॥
धाता विधाता परमो – [] 15

TS 5.7.4.3 - Padam

यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । साक्षादिति स – अक्षात् । एव । देवताः । ऋद्ध्नोति । अग्ने । यशस्विन् । यशस्ता । इमम् । अर्पय । इन्द्रावतीमितीन्द्र – वतीम् । अपचितीमित्यप – चितीम् । इह । एति । वह ॥ अयम् । मूद्ध्रा । परमेष्ठी । सुवर्चा इति ॥ न्या । समानानाम् । उत्तमश्लोक इत्युत्तम – श्लोकः ।

अस्तु ॥ भद्रम् । पश्यन्तः । उपेति । सेदुः । अग्रे । तपः । दीक्षाम् । ऋषयः । सुवर्विद् इति सुवः – विदः ॥ ततः । क्षृत्रम् । बलम् । ओजः । च । जातम् । तत् । अस्मै । देवाः । अभि । समिति । नमन्तु ॥ धाता । विधातेति वि – धाता । परमा । 15 (50)

TS 5.7.4.4

-त सन्दृक् प्रजापतिः परमेष्ठी विराजा ।

स्तोमाः छन्दा एसि निविदो म आहु रेतस्मै राष्ट्रमभि सं नमाम ॥
अभ्यावर्तद्ध्वमुप मेत साकमय ए ज्ञास्ताऽधिपतिर्वो अस्तु ।
अस्य विज्ञानमनु सण् रभद्ध्वमिमं पश्चादनु जीवाथ सर्वे ॥

राष्ट्रभृत एता उप दधात्येषा वा अग्नेश्चिती राष्ट्रभृत् तयैवास्मिन् राष्ट्रं दधाति () राष्ट्रमेव भवित नास्माद् राष्ट्रं भ्रण्ञाते ॥ 16

TS 5.7.4.4 - Padam

उत । संदृगिति सं – दृक् । प्रजापितिरिति प्रजा – पितः । परमेष्ठी । विराजेति वि – राजा ॥ स्तोमाः । छन्दार्श्स । निविद् इति – । निवदः । मे । आहुः । एतस्मै । राष्ट्रम् । अभि । समिति । नमाम ॥ अभ्यावर्तद्ध्वमित्यभि – आवर्तद्ध्वम् । उपेति । मा ।

एति । इत । साकम् । अयम् । शास्ता । अधिपतिरित्यधि – पतिः । वः । अस्तु ॥ अस्य । विज्ञानमिति वि – ज्ञानम् । अनु । समिति । रभद्ध्वम् । इमम् । पश्चात् । अन्विति । जीवाथ । सर्वे ॥ राष्ट्रभृत इति राष्ट्र – भृतः । एताः । उपेति । दधाति । एषा । वै । अग्नेः । चितिः । राष्ट्रभृदिति राष्ट्र – भृत् । तया । एव । अस्मिन्न् । राष्ट्रम् । दधाति () । राष्ट्रम् । एव । भवति । न । अस्मात् । राष्ट्रम् । भ्र ⊍्शते ॥ 16 (57) (भागधेयं - जुह्वति - परमा - राष्ट्रं दधाति - सप्त च) (८४) TS 5.7.5.1 यथा वै पुत्रो जातो म्रियत एवं वा एष म्रियते यस्याग्निरुख्य उद्वायित यन्निर्मन्थ्यं कुर्याद्-विच्छिन्द्याद्-भ्रातृव्यमस्मै जनयेथ् स एव पुनः परीद्ध्यः स्वादेवैनं योनेर्जनयति नास्मै भ्रातृव्यं जनयति तमो वा एतं गृह्णाति यस्याग्निरुख्य उद्घायति मृत्युस्तमः कृष्णं वासः कृष्णा धेनुर्दक्षिणा तमसै – [] 17

TS 5.7.5.1 - Padam

यथा । वै । पुत्रः । जातः । म्रियते । एवम् । वै । एषः । म्रियते । यस्य । अग्निः । उख्यः । उद्घायतीयुत् – वायति । यत् । निर्मन्थ्यमिति निः – मन्थ्यम् । कुर्यात् । वीति । छिन्द्यात् । भ्रातृव्यम् । अस्मै । जनयेत् । सः । एव । पुनः । प्रीद्ध्य इति । प्रि–इद्ध्यः । स्वात् । एव । एनम् । योनेः । जनयति । न । अस्मै । भ्रातृव्यम् । जनयति । तमः । वै । एतम् । गृह्णाति । यस्य । अग्निः । भ्रातृव्यम् । जनयति । तमः । वै । एतम् । गृह्णाति । यस्य । अग्निः । उख्यः । उद्घायतीत्युत् – वायति । मृत्युः । तमः । कृष्णम् । वासः । कृष्णा । धेनुः । दक्षिणा । तमसा । 17 (50)

TS 5.7.5.2

-व तमो मृत्युमप हते हिरण्यं ददाति ज्योतिर्वे हिरण्यं ज्योतिषैव
तमोऽप हतेऽथो तेजो वै हिरण्यं तेज एवाऽऽ*त्मन् धत्ते सुवर्न
धर्मः स्वाहा सुवर्नाऽर्कः स्वाहा सुवर्न शुक्रः स्वाहा सुवर्न ज्योतिः
स्वाहा सुवर्न सूर्यः स्वाहा ऽर्को वा एष यदग्निरसावादित्यो-[] 18

TS 5.7.5.2 - Padam

एव । तमः । मृत्युम् । अपेति । हते । हिरण्यम् । ददाति । ज्योतिः । वै । हिरण्यम् । ज्योतिषा । एव । तमः । अपेति । हते । अथो इति । तजः । वै । हिरण्यम् । तेजः । एव । आत्मन्न् । धत्ते । सुवः । न । धर्मः । स्वाहा । सुवः । न । अर्कः । स्वाहा । सुवः । न । शुकः । स्वाहा । सुवः । न । ज्योतिः । स्वाहा । सुवः । न । सूर्यः । स्वाहा । सुवः । न । सूर्यः । स्वाहा ।

अर्कः । वै । एषः । यत् । अग्निः । असौ । आदित्यः । 18 (50)

TS 5.7.5.3

ऽश्वमेधो यदेता आहुती र्जुहोत्यर्का – श्वमेधयोरेव ज्योती ्षि सं दधात्येष ह त्वा अर्काश्वमेधी यस्यैतदग्नौ क्रियत आपो वा इदमग्रे सिललमासीथ् स एतां प्रजापितः प्रथमां चितिमपञ्चत् तामुपाधत्त तिदयमभवत् तं विश्वकर्माऽब्रवीदुप त्वाऽऽयानीति नेह लोकोऽस्तीत्य [] 19

TS 5.7.5.3 - Padam

समिति । दुधाति । एषः । हु । तु । वै । अर्काश्चमेधीत्यर्क – अश्वमेधी । यस्य । एतत् । अग्नौ । क्रियते । आपः । वै । इदम् । अग्रै । सिलिलम् । आसीत् । सः । एताम् । प्रजापितिरिति प्रजा – पितः । प्रथमाम् । चितिम् । अपञ्यत् । ताम् । उपेति । अधत्त । तत् । इयम् । अभवत् । तम् । विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । अब्रवीत् । उपेति । त्वा । एति । अयानि । इति । न । इह । लोकः । अस्ति । इति । 19 (50) 15.7.5.4

TS 5.7.5.4 - Padam

अब्रवीत् । सः । एताम् । द्वितीयाम् । चितिम् । अपञ्यत् । ताम् । उपेति । अधत्त । तत् । अन्तरिक्षम् । अभवत् । सः । यज्ञः । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । अब्रवीत् । उपेति । त्वा । एति ।

अयानि । इति । न । इह । लोकः । अस्ति । इति । अब्रवीत् । सः । विश्वकर्माणमिति विश्व-कर्माणम् । अब्रवीत् । उपेति । त्वा । एति । यानि । इति । केन । मा । उपैष्यसीत्युप – ऐष्यसि । इति । त्वा । पेत् । दिश्याभिः । इति । अब्रवीत् । तम् । दिश्याभिः । उपैदित्युप – ऐत् । ताः । उपेति । अध्रत्त । ताः । दिशः । 20 (50)

TS 5.7.5.5

मब्रवीदुप त्वा-[] 21

TS 5.7.5.5 - Padam

अभवत्र्। सः । परमेष्ठी । प्रजापितिमिति प्रजा-पितम् । अब्रवीत् । उपेति । त्वा । एति । अयानि । इति । न । इह । लोकः । अस्ति । इति । अब्रवीत् । सः । विश्वकर्माणमिति विश्व – कर्माणम् । च ।

यज्ञम् । च । अब्रवीत् । उपेति । वाम् । एति । अयानि । इति । न । इह । लोकः । अस्ति । इति । अब्रूताम् । सः । एताम् । तृतीयाम् । चितिम् । अपञ्यत् । ताम् । उपेति । अधत्त । तत् । असौ । व्याप्ति । सः । आदित्यः । प्रजापतिमिति प्रजा–पतिम् । अब्रवीत् । उपेति । त्वा । 21 (50)

TS 5.7.5.6

TS 5.7.5.6 - Padam

एति । अयानि । इति । न । इह । लोकः । अस्ति । इति । अब्रवीत् ।
सः । विश्वकर्माणमिति विश्व – कर्माणम् । च । यज्ञम् । च ।
अब्रवीत् । उपेति । वाम् । एति । अयानि । इति । न । इह ।

लोकः । अस्ति । इति । अब्रूताम् । सः । परमेष्ठिनम् । अब्रवीत् । उपेति । त्वा । एति । अयानि । इति । केन । मा । उपैष्यसीत्युप – ऐष्यसि । इति । लोकंपृणयेति लोकं – पृणया । इति । अब्रवीत् । तम् । लोकंपृणयेति लोकं – पृणया । उपैदित्युप – ऐत् । तस्मात् । अयातयाम्नीत्ययात – याम्नी । लोकंपृणोति लोकं – पृणा । अयातयामेत्ययात – यामा । हि । असौ । 22 (50)

TS 5.7.5.7

TS 5.7.5.7 - Padam

आदित्यः । तान् । ऋषयः । अब्रुवन्न् । उपेति । वः । एति । अयाम । इति । केन । नः । उपैष्यथेत्युप – ऐष्यथ । इति । भूम्ना । इति । ॥ ॥ । । अब्रुवन्न् । तान् । द्वाभ्याम् । चितीभ्यामिति चिति – भ्याम् । उपायन्नित्युप – आयन्न् । सः । पञ्चिचितीक इति पञ्च–चितीकः । समिति । अपद्यत । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । भूयान् । एव । भवति । अभीति । इमान् । लोकान् । जयति । विदुः । एनम् । देवाः । अथो इति । एतासाम् । एव । देवतानाम् । सायुज्यम् । गच्छति ॥ 23 (45) (तमसा – ऽऽदित्यों – ऽस्तीति – दिशं – आदित्यः प्रजापतिमब्रवीदुपं त्वा – ऽसौं – पञ्चंचत्वारिञ्शच्च) (A5) TS 5.7.6.1 वयो वा अग्निर्यदग्निचित् पक्षिणोऽञ्नीयात् तमेवाग्निमद्यादा-र्तिमाच्छेंथ् संवथ्सरं व्रतं चरेथ् संवथ्सर ् हि व्रतं नाति पशुर्वा एष यदग्निर्.हिनस्ति खलु वै तं पशुर्य एनं पुरस्तात् प्रत्यञ्चमुपचरित

तस्मात् पश्चात् प्राङुपचर्य आत्मनोऽहि ्सायै तेजोऽसि तेजो मे यच्छ पृथिवीं यच्छ -[] 24

TS 5.7.6.1 - Padam

TS 5.7.6.2

इमे लोका विधृता यदेता उपदधात्येषां लोकानां विधृत्ये स्वयमातृण्णा उपधाय हिरण्येष्टका उपदधातीमे वै लोकाः स्वयमातृण्णा ज्योतिर्.हिरण्यं यथ् स्वयमातृण्णा उपधाय— [] **25** TS 5.7.6.2 - Padam पृथिव्यै । मा । पाहि । ज्योतिः । असि । ज्योतिः । मे । यच्छ । अन्तरिक्षम् । यच्छ । अन्तरिक्षात् । मा । पाहि । सुवः । असि । । स्वः। मे । यच्छ । दिवम् । यच्छ । दिवः। मा । पाहि । इति । आह । एताभिः । वै । इमे । लोकाः । विधृता इति वि – धृताः । यत् । एताः । उपद्यातीत्युप – द्याति । एषाम् । लोकानाम् । विधृत्या इति वि – धृत्यै । स्वयमातृण्णा इति स्वयं – आतृण्णाः । उपधायेत्युप – धाय । हिरण्येष्टका इति हिरण्य – इष्टकाः । उपेति । दधाति । इमे । वै । लोकाः । स्वयमातृण्णा इति स्वयं-आतृण्णाः । ज्योतिः । हिरण्यम् । यत् । स्वयमातृण्णा इति स्वयं – आतृण्णाः । उपधायेत्युप – धाय । 25 (50)

ाहरण्येष्टका उपद्धाती-मानेवैताभि-र्लोका-ञ्ज्योतिष्मतः कुरुतेऽथो एताभिरेवास्मा इमे लोकाः प्र भान्ति यास्ते अग्ने सूर्ये रुच उद्यतो दिवमातन्वन्ति रिश्मिभिः। ताभिः सर्वाभी रुचे जनाय नस्कृधि॥ या वो देवाः सूर्ये रुचो गोष्वश्चेषु या रुचः। इन्द्राग्नी ताभिः सर्वाभी रुचं नो धत्त बृहस्पते॥ रचन्नो धेहि-[] 26

TS 5.7.6.3 - Padam

हिरण्येष्टका इति हिरण्य – इष्टकाः । उपदधातीत्युप – दधाति । इमान् । एव । एताभिः । लोकान् । ज्योतिष्मतः । कुरुते । अथो इति । एताभिः । एव । अस्मै । इमे । लोकाः । प्रेति । भान्ति । याः । ते । अग्ने । सूर्ये । रुचः । उद्यत इत्युत् – यतः । दिवम् । आतन्वन्तीत्या – तन्वन्ति । रिश्मिभिरिति रिश्म – भिः ॥ ताभिः । सर्वाभिः । रुचे । जनाय । नः । कृधि ॥ याः । वः ।

देवाः । सूर्ये । रुचः । गोषु । अश्वेषु । याः । रुचः ॥ इन्द्राग्नी
-- । ॥
इतीन्द्र—अग्नी । ताभिः । सर्वाभिः । रुचम् । नः । धत्त । बृहस्पते ॥
॥
रुचम् । नः । धेहि । 26 (50)

TS 5.7.6.4

ब्राह्मणेषु रुच्ं राजंसु नस्कृधि।
रुचं विश्येषु शूद्रेषु मयि धेहि रुचा रुचं॥
द्वेधा वा अग्निं चिक्यानस्य यश इन्द्रियं गच्छत्यग्निं
वा चितमीजानं वा यदेता आहुतीर्जुहोत्यात्मन्नेव यश इन्द्रियं धत्त
ईश्वरो वा एष आर्तिमार्तीर्योऽग्निं चिन्वन्नधि क्रामित तत्त्वा यामि
ब्रह्मणा वन्दमान इति वारुण्यर्चा—[] 27

TS 5.7.6.4 - Padam

ब्राह्मणेषु । रुचम् । राजस्विति राज – सु । नः । कृधि ॥ रुचम् । विश्येषु । शूद्रेषु । मिय । धेहि । रुचा । रुचम् ॥ द्वेधा । वै । । विश्येषु । शूद्रेषु । मिय । धेहि । रुचा । रुचम् ॥ द्वेधा । वै । । अग्निम् । चिक्यानस्य । यशः । इन्द्रियम् । गच्छति । अग्निम् । वा । चितम् । ईजानम् । वा । यत् । एताः । आहुतीरित्या – हुतीः ।

जुहोति । आत्मन्न् । एव । यशः । इन्द्रियम् । धते । ईश्वरः । वै । एषः । आर्तिम् । आर्तोरित्या – अर्तोः । यः । अग्निम् । चिन्वन्न् । अधिक्रामतीत्यधि – क्रामति । तत् । त्वा । यामि । ब्रह्मणा । वन्दमानः । इति । वारुण्या । ऋचा । 27 (50)

TS 5.7.6.5

TS 5.7.6.5 - Padam

जुहुयात्। शान्तिः। एव। एषा। अग्नेः। गुप्तिः। आत्मनः।
हिविष्कृत इति हिविः – कृतः। वै। एषः। यः। अग्निम्। चिनुते।
॥
यथा। वै। हिविः। स्कन्दिति। एवम्। वै। एषः। स्कन्दिति। यः।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

अग्निम् । चित्वा । स्त्रियम् । उपैतीत्युप – एति । मैत्रावरुण्येति मैत्रा – वरुण्या । आमिक्षया । यजेत । मैत्रावरुणतामिति मैत्रा – वरुणताम् । एव । उपेति । एति । आत्मनः । अस्कन्दाय । यः । वै । अग्निम् । ऋतुस्थामित्यृतु – स्थाम् । वेदं । ऋतुर्.ऋतुरित्यृतुः – ऋतुः । अस्मै । कल्पमानः । एति । प्रतीति । एव । तिष्ठति । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । अग्निः । 28 (50) TS 5.7.6.6 ऋतुस्थास्तस्य वसन्तः शिरो ग्रीष्मो दक्षिणः पक्षो वर्.षाः पुच्छं रारदुत्तरः पक्षो हेमन्तो मद्ध्यं पूर्वपक्षा-श्चितयोऽपरपक्षाः पुरीष-महोरात्राणीष्टका एष वा अग्निर्.ऋतुस्था य एवं वैदर्तुर्.ऋतुरस्मै कल्पमान एति प्रत्येव तिष्ठति प्रजापतिर्वा एतं ज्यैष्ठ्यकामो न्यथत्त ततो वै स ज्यैष्ठ्यमगच्छद्य एवं विद्वानिग्नं चिनुते () ज्यैष्ठ्यमेव गच्छति ॥ 29

TS 5.7.6.6 - Padam

ऋतुस्था इत्यृतु – स्थाः । तस्य । वसन्तः । शिरः । ग्रीष्मः । दक्षिणः । पक्षः । वर्.षाः । पुच्छम् । शरत् । उत्तर इत्युत् – तरः । पक्षः । हेमन्तः । मद्ध्यम् । पूर्वपक्षा इति पूर्व – पक्षाः । चितयः । अपरपक्षा इत्यंपर – पक्षाः । पुरीषम् । अहोरात्राणीत्यंहः-रात्राणि । इष्टकाः । एषः । वै । अग्निः । ऋतुस्था इत्यृतु – स्थाः । यः । एवम् । वेदं । ऋतुर्.ऋतुरित्यृतुः – ऋतुः । अस्मै । कल्पमानः । एति । प्रतीति । एव । तिष्ठति । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वै । एतम् । ज्यैष्ठ्यकाम इति ज्यैष्ठ्य – कामः । नीति । अधत्त । ततः । वै । सः । ज्यैष्ठ्यम् । अगच्छत् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते ()। ज्यैष्ठ्यम्। एव। गच्छति॥ 29 (53) (पृथिवीं यच्छ – यथ् स्वयमातृण्णा उपधाय – धेह्य – चा – ग्नि – श्चिनुते – त्रीणि च) (A6)

पड़ 5.7.7.1

यदाकूताथ् समसुस्रोद्धृदो वा मनसो वा संभृतं चक्षुषो वा ।

तमनु प्रेहि सुकृतस्य लोकं यत्रर्षयः प्रथमजा ये पुराणाः ॥

एत ं सधस्थ परि ते ददामि यमावहाच्छेवधिं जातवेदाः ।

अन्वागन्ता यज्ञपतिर्वो अत्र त रूम जानीत प्रमे व्योमत्र् ॥

जानीतादेनं प्रमे व्योमन् देवाः सधस्था विद रूपमस्य ।

यदागच्छात् – [] 30

TS 5.7.7.1 - Padam

यत्। आकूतादित्या – कूतात्। समसुस्रोदिति सं – असुस्रोत्।

हदः। वा। मनसः। वा। संभृतमिति सं – भृतम्। चक्षुषः।

वा॥ तम्। अनु। प्रेति। इहि। सुकृतस्येति सु – कृतस्य।

लोकम्। यत्र। ऋषयः। प्रथमजा इति प्रथम–जाः। ये। पुराणाः॥

एतम्। सधस्थेति सध – स्थ। परीति। ते। ददामि। यम्।

आवहादित्या – वहात्। शोवधिमिति शेव – धिम्। जातवेदा इति

जात – वेदाः॥ अन्वागन्तेत्यनु–आगन्ता। यज्ञपतिरिति यज्ञ–पतिः।

वः । अत्रं । तम् । स्म । जानीत । परमे । व्योमित्रिति वि-ओमत्र् ॥ जानीतात् । एनम् । परमे । व्योमित्रिति वि – ओमत्र् । देवाः । स्थस्था इति सध – स्थाः । विद । रूपम् । अस्य ॥ यत् । ॥ ॥ ॥ ॥ आगच्छादित्या – गच्छात् । 30 (50)

TS 5.7.7.2

पथिभिर्देवयानैरिष्टापूर्ते कृणुतादाविरस्मै ॥

सं प्र च्यवद्ध्वमनु सं प्र याताग्ने पथो देवयानान् कृणुद्ध्वं ।

अस्मिन्थ् सधस्थे अद्ध्युत्तरस्मिन् विश्वे देवा यजमानश्च सीदत ॥

प्रस्तरेण परिधिना स्रुचा वेद्या च बर्.हिषा ।

ऋचेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे ॥

यदिष्टं यत् परादानं यद्दतं या च दक्षिणा ।

त – [] 31

TS 5.7.7.2 - Padam

पथिभिरिति पथि – भिः । देवयानैरिति देव – यानैः । – – । इष्टापूर्ते इतीष्टा–पूर्ते । कृणुतात् । आविः । अस्मै ॥ सम् । प्रेति ।

च्यवद्ध्वम् । अन्विति । सम् । प्रेति । यात । अग्ने । पथः ।

देवयानानिति देव – यानान् । कृणुद्ध्वम् ॥ अस्मिन्न् ।

सधस्थ इति सध – स्थे । अधीति । उत्तरस्मिन्नित्युत् – तरस्मिन्न् ।

विश्वे । देवाः । यजमानः । च । सीदत ॥ प्रस्तरेणेति प्र – स्तरेण ।

परिधिनेति परि – धिना । स्रुचा । वेद्या । च । बर्रहिषा ॥ ऋचा ।

इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ यत् । इष्टम् ।

यत् । परादानमिति परा – दानम् । यत् । दत्तम् । या । च । दक्षिणा ॥

तत् । 31 (50)

TS 5.7.7.3

-दिग्नवैश्वकर्मणः सुवर्देवेषु नो दधत् ॥
-दिग्नवैश्वकर्मणः सुवर्देवेषु नो दधत् ॥
येना सहस्रं वहिस् येनाग्ने सर्ववेदसं ।
तेनेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे ॥
- । । । ।
येनाग्ने दक्षिणा युक्ता यज्ञं वहन्त्यृत्विजः ।
तेनेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे ॥
- । । ।
तेनेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे ॥
- । । ।
येनाग्ने सुकृतः पथा मधोद्धीरा व्यान्शुः ।

तेनेमं यज्ञं नो वह सुवर्देवेषु गन्तवे ()॥
यत्र धारा अनपेता मधोर्घृतस्य च याः।
तद्गिवेश्वकर्मणः सुवर्देवेषु नो दधत्॥ 32

TS 5.7.7.3 - Padam

अग्निः । वैश्वकर्मण इति वैश्व – कर्मणः । सुवः । देवेषु । नः । दधत् ॥ येन । सहस्रम् । वहसि । येन । अग्ने । सर्ववेदसमिति सर्व – वेदसम् ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ येन । अग्ने । दक्षिणाः । युक्ताः । यज्ञम् । वहन्ति । ऋत्विजः ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे ॥ येन । अग्ने । सुकृत इति सु – कृतः । पथा । ॥ ॥ । मधोः । धाराः । व्यानशुरिति वि – आनशुः ॥ तेन । इमम् । यज्ञम् । नः । वह । सुवः । देवेषु । गन्तवे () ॥ यत्र । धाराः । अनपेता इत्यनप – इताः । मधोः । घृतस्य । च । याः ॥ तत् । अग्निः । वैश्वकर्मण इति वैश्व – कर्मणः । सुवः । देवेषु । नः । दधत् ॥ 32 (64)

(आगच्छात् – त – द्वयानशु स्तेनेमं यज्ञं नो – । वह सुवर्देवेषु गन्तवे – चतुर्दश च) (A7) TS 5.7.8.1

यास्ते अग्ने स्मिधो यानि धाम या जिह्वा जातवेदो यो अर्चिः।
ये ते अग्ने मेडयो य इन्दवस्तेभिरात्मानं चिनुहि प्रजानन्न् ॥
उथ्सन्नयज्ञो वा एष यदग्निः किं वाऽहैतस्य क्रियते

किं वा न यद्वा अद्ध्वर्य-रग्नेश्चिन्वन्न-न्तरेत्यात्मनो वै

तदन्तरेति यास्ते अग्ने स्मिधो यानि-[] 33

TS 5.7.8.1 - Padam

याः । ते । अग्ने । समिध इति सं – इधः । यानि । धाम । या । जिह्वा । जातवेद इति जात – वेदः । यः । अर्चिः ॥ ये । ते । अग्ने । मेडयः । ये । इन्दवः । तेभिः । आत्मानम् । चिनुहि । प्रजानन्निति प्र – जानन्न् ॥ उथ्सन्नयज्ञ इत्युथ्सन्न – यज्ञः । वै । एषः । यत् । अग्निः । किम् । वा । अह । एतस्य । क्रियते । किम् । वा । न । यत् । वै । अद्ध्वर्युः । अग्नेः । चिन्वन्न् । अन्तरेतीयन्तः – एति ।

आत्मनः । वै । तत् । अन्तः । एति । याः । ते । अग्ने । — । — । — — — समिध इति सं – इधः । यानि । 33 (50)

TS 5.7.8.2

धामेत्याहैषा वा अग्नेः स्वयं चितिरग्निरेव तद्ग्निं

चिनोति नाद्ध्वर्युरात्मनोऽन्तरेति चतस्र आज्ञाः

प्रचरन्त्वग्नय इमं नो यज्ञं नयतु प्रजानन्न ।

पृतं पिन्वन्नजर्ण् सुवीरं ब्रह्म समिद्-भवत्याहुतीनां ॥

सुवर्गाय वा एष लोकायोप धीयते यत् कूर्मश्चतस्र आज्ञाः

प्र चरन्त्वग्नय इत्याह-[] 34

TS 5.7.8.2 - Padam

धाम । इति । आह । एषा । वै । अग्नेः । स्वयंचितिरिति
स्वयं – चितिः । अग्निः । एव । तत् । अग्निम् । चिनोति । न ।
अद्ध्वर्युः । आत्मनः । अन्तः । एति । चतस्रः । आज्ञाः । प्रेति ।
चरन्तु । अग्नयः । इमम् । नः । यज्ञम् । नयतु । प्रजानन्निति
प – जानन्न् ॥ घृतम् । पिन्वन्न् । अजरम् । सुवीरमिति सु–वीरम् ।

ब्रह्म । स्मिदिति सं – इत् । भवति । आहुतीनामित्या – हुतीनाम् ॥ स्वर्गायेति स्वः – गाय । वै । एषः । लोकाय । उपेति । धीयते । यत् । कूर्मः । चतस्रः । आशाः । प्रेति । चरन्तु । अग्नयः । इति । आह । 34 (50)

TS 5.7.8.3

दिशं एवैतेन प्र जानातीमं नो यज्ञं नयतु प्रजानिहात्याह सुवर्गस्य
लोकस्याभिनीत्यै ब्रह्म समिद्-भवत्याहुतीना-मित्याह ब्रह्मणा वै
देवाः सुवर्गं लोकमायन् यद्-ब्रह्मण्वत्योपदधाति ब्रह्मणैव तद्यजमानः सुवर्गं लोकमेति प्रजापतिर्वा एष यदग्निस्तस्य प्रजाः
पशवः छन्दा एसि रूप ए सर्वान् वर्णानिष्टकानां () कुर्याद् रूपेणैव
प्रजां पशून् छन्दा एस्यव रूथेऽथो प्रजाभ्य एवैनं पशुभ्यः छन्दोभ्यो
ऽवरुद्ध्य चिनुते ॥ 35

TS 5.7.8.3 - Padam

दिशः । एव । एतेन । प्रेति । जानाति । इमम् । नः । यज्ञम् । नयतु । प्रजानन्निति प्र – जानन्न् । इति । आह ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य । अभिनीत्या इत्यभि–नीत्यै । ब्रह्म । समिदिति सं – इत् । भवति । आहुतीनामित्या – हुतीनाम् । इति । आह । ब्रह्मणा । वै । देवाः । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । आयन्न् । यत् । ब्रह्मण्वत्येति ब्रह्मण् – वत्या । उपद्धातीत्युप – द्धाति । ब्रह्मणा । एव । तत् । यजमानः । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । एति । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । प्रजा इति प्र – जाः । पशवः । छन्दा एसि । रूपम् । सर्वान् । वर्णान् । इष्टकानाम् () । कुर्यात् । रूपेण । एव । प्रजामिति प्र – जाम् । पशून् । छन्दा ्सि । अवेति । रुन्धे । अथो इति । प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः । एव । एनम् । पशुभ्य इति पशु-भ्यः । छन्दोभ्य इति छन्दः – भ्यः । अवरुद्ध्येत्यव – रुद्ध्य । चिनुते ॥ 35 (66) (यान्य – ग्नय इत्याहे – ष्टकाना एं – षोडश च) (४८)

मिये गृह्णाम्यग्रे अग्निण् ग्यस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय ।

मिये पूजां मिय वर्चो दधाम्यरिष्टाः स्याम तनुवा सुवीराः ॥

यो नो अग्निः पितरो हृथ्स्वन्तरमर्त्यो मर्त्याण् आविवेद्रा ।

तमात्मन् परि गृह्णीमहे वयं मा सो अस्माण् अवहाय परा गात् ॥

यदद्ध्वर्युग्तसन्नग्निम-गृहीत्वाऽग्निं चिनुयाद्योऽस्य

॥
स्वोऽग्निस्तमपि – [] 36

TS 5.7.9.1 - Padam

मयि । गृह्णामि । अग्रे । अग्निम् । ग्यः । पोषाय । सुप्रजास्त्वायेति सुप्रजाः – त्वाय । सुवीर्यायेति सु – वीर्याय ॥ मयि । प्रजामिति प्र – जाम् । मयि । वर्चः । द्धामि । अरिष्टाः । स्याम । तनुवा । सुवीग् इति सु – वीर्यः ॥ यः । नः । अग्निः । पितरः । हृध्स्विति हत् – सु । अन्तः । अमर्त्यः । मर्त्यान् । आविवेशेत्या – विवेश ॥ तम् । आत्मन्न् । परीति । गृह्णीमहे । वयम् । मा । सः । अस्मान् । अवहायेत्यव – हाय । परेति । गात् ॥ यत् । अद्ध्वर्युः । आत्मन्न् ।

TS 5.7.9.2

यजमानाय चिनुयादिग्निं खलु वै पश्चवोऽनूप तिष्ठन्तेऽपक्रामुका
अस्मात् पश्चवः स्युर्मिय गृह्णाम्यग्रे अग्निमित्याहाऽऽत्मन्नेव
स्वमग्निं दाधार नास्मात् पश्चवोऽप क्रामन्ति ब्रह्मवादिनो वदन्ति
यन्मृच्चाऽऽपश्चाग्नेरनाद्यमथ् कस्मान्मृदा चाद्धिश्चाग्निश्चीयत

इति यदद्भिः सं यौ - [] 37

TS 5.7.9.2 - Padam

यजमानाय । चिनुयात् । अग्निम् । खलु । वै । प्रावः । अनु । उपेति । तिष्ठन्ते । अपक्रामुका इत्यप – क्रामुकाः । अस्मात् । प्रावः । स्युः । मिय । गृह्णामि । अग्रे । अग्निम् । इति । आह । आत्मन्न् । एव । स्वम् । अग्निम् । दाधार । न । अस्मात् । प्रावः । अपेति । क्रामन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । यत् । मृत् । च । आपः । च । अग्नेः । अनाद्यम् । अथ । कस्मात् ।

TS 5.7.9.3

-त्यापो वै सर्वा देवता देवताभिरेवैन ए सए सृजिति

यन्मृदा चिनोतीयं वा अग्निर्वेश्वानरोऽग्निनैव तद्ग्निं चिनोति

ब्रह्मवादिनो वदन्ति यन्मृदा चाद्धिश्वाग्निश्चीयतेऽथ

कस्माद्गिरुच्यत इति यच्छन्दोभि-श्चिनोत्यग्नयो वै छन्दा एसि

तस्मादग्निरुच्यतेऽथो इयं वा अग्निर्वेश्वानरो य – [] 38

TS 5.7.9.3 - Padam

आपः । वै । सर्वाः । देवताः । देवताभिः । एव । एनम् । सिमिति ।

सृजिति । यत् । मृदा । चिनोति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः ।

अग्निना । एव । तत् । अग्निम् । चिनोति । ब्रह्मवादिन इति

ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति । यत् । मृदा । च । अद्भिरित्यत् – भिः ।

च । अग्निः । चीयते । अथ । कस्मात् । अग्निः । उच्यते । इति ।

यत् । छन्दोभिरिति छन्दः – भिः । चिनोति । अग्नयः । वै ।

छन्दा एसि । तस्मात् । अग्निः । उच्यते । अथो इति । इयम् । वै । अग्निः । वैश्वानरः । यत् । 38 (50)

TS 5.7.9.4

TS 5.7.9.4 - Padam

मृदा । चिनोति । तस्मात् । अग्निः । उच्यते । हिरण्येष्टका इति । हिरण्येष्टका इति । हिरण्येष्टका इति । हिरण्येष्टका । उपेति । दधाति । ज्योतिः । वै । हिरण्यम् । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । अथो इति । तेजः । वै । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न् । दधाति । अथो इति । तेजः । वै ।

हिरण्यम् । तेजः । एव । आत्मन्न् । धत्ते । यः । वै । अग्निम् । सर्वतोमुखमिति सर्वतः – मुखम् । चिनुते । सर्वासु । प्रजास्विति प्र – जासु । अन्नम् । अत्ति । सर्वाः । दिशः । अभीति । जयति । गायत्रीम् । पुरस्तात् । उपेति । दधाति । त्रिष्टुभम् । दक्षिणतः । जगतीम् । पश्चात् । अनुष्टुभमित्यनु – स्तुभम् । उत्तरत इत्युत् – तरतः । पङ्किम् । मद्ध्ये । एषः । वै () । अग्निः । सर्वतोमुख इति सर्वतः – मुखः । तम् । यः । एवम् । विद्वान् । चिनुते । सर्वासु । प्रजास्विति प्र–जासु । अन्नम् । अत्ति । सर्वाः । दिशः । अभीति । जयति । अथो इति । दिशि । एव । दिशम् । प्रेति । वयति । तस्मात् । दिशि । दिक् । प्रोतेति प्र – उता ॥ 39 (75) (अपि-सँयौति-वैश्वानरो य-देष वै-पञ्चविङ्शतिश्व) (A9) TS 5.7.10.1 प्रजापतिरग्निमसृजत सोऽस्माथ् सृष्टः प्राङ् प्राऽ*द्रवत् तस्मा अश्वं प्रत्यास्यथ् स दक्षिणाऽऽवर्तत तस्मै वृष्णिं प्रत्यास्यथ् । । ॥ ॥ । स प्रत्यङ्काऽवर्तत तस्मा ऋषभं प्रत्यास्यथ् स उदङ्काऽवर्तत

तस्मै बस्तं प्रत्यास्यथ् स ऊद्ध्वीऽद्रवत् तस्मै पुरुषं ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ प्रत्यास्यद्यत् पशुशीर्.षाण्युपद्धाति सर्वत एवैन—[] 40

TS 5.7.10.1 - Padam

प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । अग्निम् । असृजत । सः । अस्मात् ।
सृष्टः । प्राङ् । प्रेति । अद्भवत् । तस्मै । अश्वम् । प्रतीति । आस्यत् ।
सः । दक्षिणा । एति । अवर्तत । तस्मै । वृष्णिम् । प्रतीति ।
आस्यत् । सः । प्रत्यङ् । एति । अवर्तत । तस्मै । ऋषभम् ।
प्रतीति । आस्यत् । सः । उदङ् । एति । अवर्तत । तस्मै । बस्तम् ।
प्रतीति । आस्यत् । सः । उदङ् । एति । अवर्तत । तस्मै । प्रुरुषम् ।
प्रतीति । आस्यत् । सः । उद्र्धः । अद्रवत् । तस्मै । पुरुषम् ।
प्रतीति । आस्यत् । यत् । प्रशुशीर् षाणीति पशु – शीर् षाणि ।
उपद्यातीत्युप – द्याति । स्वतः । एव । एनम् । 40 (50)

TS 5.7.10.2

मवरुद्ध्य चिनुत एता वै प्राणभृत-श्रक्षुष्मतीरिष्टका यत् पशुशीर्षाण यत् पशुशीर्षाणयुपदधाति ताभिरेव यजमानोऽमुष्मिन् लोके प्राणित्यथो ताभिरेवास्मा इमे लोकाः प्र भान्ति मृदाऽभिलिप्योप

दधाति मेद्ध्यत्वाय पुशुर्वा एष यदग्निरन्नं पुशुवं एष खलु वा अग्निर्यत् पशुशीर्.षाणि यं कामयेत कनीयोऽस्यान्न = [] 41

TS 5.7.10.2 - Padam

अवरुद्ध्येत्यव – रुद्ध्य । चिनुते । एताः । वै । प्राणभृत इति प्राण – भृतः । चक्षुष्मतीः । इष्टकाः । यत् । पशुशीर्.षाणीतं पशु - शीर्.षाणं । यत् । पशुशीर्.षाणीतं पशु – शीर्.षाणि । उपदधातीत्युप – दधाति । ताभिः । एव । यजमानः । अमुष्मिन्न् । लोके । प्रेति । अनिति । अथो इति । ताभिः । एव । अस्मै । इमे । लोकाः । प्रेति । भान्ति । मृदा । अभिलिप्येत्यभि – लिप्यं । उपेति । दधाति । मेद्ध्यत्वायेति मेद्ध्य-त्वायं । पशुः । वै । एषः । यत् । अग्निः । अन्नम् । पश्वावः । एषः । खलुं । वै । अग्निः । यत् । पशुशीर्.षाणीति पशु-शीर्.षाणि । यम् । कामयेत । कनीयः । अस्य । अन्नम् । 41 (50)

र्यादिति संतरां तस्य पशुशीर षाण्युप दद्ध्यात् कनीय एवास्याशं भवति यं कामयेत समावदस्याश्रं स्यादिति मद्ध्यतस्तस्योप दद्ध्याथ् समाव — देवास्याशं भवति यं कामयेत भूयोऽस्याऽश्रं स्यादित्यन्तेषु तस्य व्युदूह्योप दद्ध्यादन्तत एवास्मा अञ्चमव रुन्धे भूयोऽस्याशं भवति ()॥ 42

TS 5.7.10.3 - Padam

स्यात् । इति । संतर्गमिति सं – तराम् । तस्य । पृशुशीर् षाणीति पशु – शीर् षाणि । उपेति । दृद्ध्यात् । कनीयः । एव । अस्य । अन्नम् । भवति । यम् । कामयेत । समावत् । अस्य । अन्नम् । स्यात् । इति । मद्ध्यतः । तस्य । उपेति । दृद्ध्यात् । समावत् । एव । अस्य । अन्नम् । पृव । अस्य । अन्नम् । भवति । यम् । कामयेत । भूयः । अस्य । पृव । अस्य । अन्नम् । स्यात् । इति । अन्तेषु । तस्य । व्युदू होति वि – उदू हा । उपेति । दृद्ध्यात् । अन्ततः । एव । अस्मै । अन्नम् । अवेति । स्थे । भूयः । अस्य । अन्नम् । अन्नम् । अन्नम् । अन्ति । स्यात् । अन्ततः । एव । अस्मै । अन्नम् । अवेति । स्थे । भूयः । अस्य । अन्नम् । भवति () ॥ 42 (50)

(एन- मस्यात्रं - भूयोऽस्याऽत्रं भवति) (A10)

TS 5.7.11.1

TS 5.7.11.1 - Padam

स्तेगान् । द श्रृष्ट्राभ्याम् । मण्डू कान् । जंभ्येभिः । आदकाम् ।

खादेन । ऊर्जम् । स ्सूदेनेति सं-सूदेन । अरण्यम् । जांबीलेन ।

गृदम् । बस्वेभिः । शर्कराभिः । अवकाम् । अवकाभिः । शर्कराम् ।

उथ्सादेनेत्युत् – सादेन । जिह्वाम् । अवक्रन्देनेत्यव – क्रन्देन ।

तालुम् । सरस्वतीम् । जिह्वाग्रेणेति जिह्वा – अग्रेण ॥ 43 (22)

TS 5.7.12.1

वाज्ं हनूभ्यामप आस्येनाऽऽ*दित्या-ञ्छमश्रुभि-रुपयाम-। । । । । । । । मधरेणोष्ठेन सदुत्तरेणान्तरेणा-नूकाशं प्रकाशेन बाह्य रस्तनयितुं

निर्बाधेन सूर्याग्नी चक्षुभ्यां विद्युतौ कनानकाभ्यामशनिं मस्तिष्केण बलं मज्जभिः ॥ 44

TS 5.7.12.1 - Padam

वाजम् । हनूभ्यामिति हनु – भ्याम् । अपः । आस्येन । आदित्यान् । इमश्रुभिरिति इमश्रु – भिः । उपयाममित्युप – यामम् । अधरेण । ओष्ठेन । सत् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण । अन्तरेण । अनुकाशमित्यनु – काशम् । प्रकाशेनेति प्र – काशेन । बाह्यम् । स्तनयिलुम् । निर्बाधेनेति निः-बाधेन । सूर्याग्नी इति सूर्य-अग्नी । चक्षुर्भ्यामिति चक्षुः – भ्याम् । विद्युताविति वि – द्युतौ । । । । । । कनानकाभ्याम् । अञ्चानिम् । मस्तिष्केण । बलम् । मज्जभिरिति मज्ज – भिः ॥ **४४ (25)** *(वाजं पञ्चविर््शतिः) (A12)* TS 5.7.13.1

कूर्मा-ञ्छफैरच्छलाभिः कपिञ्जलान्थ्साम कुष्ठिकाभिर्जवं ा । । । । । । जङ्घाभिरगदं जानुभ्यां वीर्यं कुहाभ्यां भयं प्रचालाभ्यां

गुहोपपक्षाभ्या-मश्चिनावण् साभ्यामदितिण् शीर्ष्णा निर्ऋतिं ॥ निर्जाल्मकेन शीर्ष्णा ॥ 45

TS 5.7.13.1 - Padam

कूर्मान् । शुफैः । अच्छलाभिः । कपिञ्जलान् । साम । कुष्ठिकाभिः । जवम् । जङ्घाभिः । अगदम् । जानुभ्यामिति जानु – भ्याम् । वीर्यम् । कुहाभ्याम् । भयम् । प्रचालाभ्यामिति प्र – चालाभ्याम् । गुहा । उपपक्षाभ्यामित्युप – पक्षाभ्याम् । अश्विनौ । अञ्साभ्याम् । अदितिम् । शिर्म् । निर्गलमकेनेति निः – ऋतिम् । निर्जलमकेनेति निः – जाल्मकेन । शिर्णा ॥ 45 (23) (कूर्मान् – त्रयोवि एशितः) (A13)

TS 5.7.14.1

योक्त्रं गृद्धाभिर्युगमानतेन चित्तं मन्याभिः संक्रोशान् प्राणैः
। । । । ।
प्रकाशेन त्वचं पराकाशेनान्तरां मशकान् केशैरिन्द्र स्वपसा
। । । । । । ।
वहेन बृहस्पति ् शकुनिसादेन रथमुष्णिहाभिः ॥ 46

TS 5.7.14.1 - Padam

योक्त्रम् । गृद्ध्राभिः । युगम् । आनतेनेत्या – नतेन । चित्तम् । । पन्याभिः । संक्रोशानिति सं – क्रोशान् । प्राणैरिति प्र – अनैः ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

प्रकाशेनेति प्र – काशेन । त्वचम् । प्राकाशेनेति परा – काशेन । अन्तराम् । मशकान् । केशैः । इन्द्रम् । स्वपसेति सु – अपसा । वहेन । बृहस्पतिम् । शकुनिसादेनेति शकुनि – सादेन । रथम् । उष्णिहाभिः ॥ 46 (21)

(योक्त्र – मेकवि ्श्रातिः) (४१४)

TS 5.7.15.1

मित्रावरुणौ श्रोणीभ्यामिन्द्राग्नी शिखण्डाभ्या-मिन्द्राबृहस्पती

ऊरुभ्यामिन्द्राविष्णू अष्ठीवद्भ्या सिवतारं पुच्छेन

गन्धर्वाञ्छेपेना-पस्परसो मुष्काभ्यां पवमानं पायुना पवित्रं

॥ ॥ ॥ ॥

पोत्राभ्यामाक्रमण स्थूराभ्यां प्रतिक्रमणं कुष्ठाभ्यां ॥ 47

TS 5.7.15.1 - Padam

मित्रावरुणाविति मित्रा – वरुणौ । श्रोणीभ्यामिति श्रोणि – भ्याम् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । शिखण्डाभ्याम् । इन्द्राबृहस्पती इतीन्द्रा – बृहस्पती । ऊरुभ्यामित्यूरु – भ्याम् । इन्द्राविष्णू इतीन्द्रा – विष्णू । अष्ठीवद्भ्यामित्यष्ठीवत् – भ्याम् ।

सिवतारम् । पुच्छेन । गन्धर्वान् । शेपेन । अफ्सरसः ।

— ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

मुष्काभ्याम् । पवमानम् । पायुना । पवित्रम् । पोत्राभ्याम् ।

आक्रमणमित्या – क्रमणम् । स्थूराभ्याम् ।

प्रतिक्रमणमिति प्रति – क्रमणम् । कुष्ठाभ्याम् ॥ 47 (22)

(मित्रावरुणौ – द्वाविंश्रातिः) (A15)

TS 5.7.16.1

इन्द्रस्य क्रोडो ऽदित्यै पाजस्यं दिशां जत्रवो जीमूतान् हदयौपशाभ्या-मन्तरिक्षं पुरितता नभ उदर्येणेन्द्राणीं प्लीहा ा वल्मीकान् क्लोम्ना गिरीन् प्लाशिभिः समुद्रमुदरेण वैश्वानरं भस्मना ॥ 48

TS 5.7.16.1 - Padam

इन्द्रस्य । क्रोडः । अदित्यै । पाजस्यम् । दिशाम् । जत्रवः ।
जीमूतान् । हृदयौपशाभ्यामिति हृदय — औपशाभ्याम् । अन्तरिक्षम् ।
पुरितता । नभः । उदर्येण । इन्द्राणीम् । प्लीह्रा । वल्मीकान् ।
क्लोम्ना । गिरीन् । प्लाशिभिरिति प्लाशि—भिः । समुद्रम् । उदरेण ।

वैश्वानरम् । भस्मना ॥ 48 (22) (इन्द्रस्य – द्वाविण्शतिः) (A16)

TS 5.7.17.1

पूष्णो वनिष्ठुरन्थाहेः स्थूरगुदा सर्पान् गुदाभिर्. ऋतून् पृष्टीभिर्दिवं पृष्ठेन वसूनां प्रथमा कीकसा रुद्राणां द्वितीया ऽऽदित्यानां तृतीया ्रा ऽङ्गिरसां चतुर्थी साद्ध्यानां पञ्चमी विश्वेषां देवानां एं षष्ठी ॥ 49

TS 5.7.17.1 - Padam

पूष्णः । वनिष्ठुः । अन्धाहेरित्यंन्ध-अहेः । स्थूरगुदेतिं स्थूर – गुदा । सर्पान् । गुदाभिः । ऋतून् । पृष्टीभिरिति पृष्टि – भिः । दिवम् । पृष्ठेन । वसूनाम् । प्रथमा । कीकसा । रुद्राणाम् । द्वितीया । ॥ ॥ । आदित्यानाम् । तृतीया । अङ्गिरसाम् । चतुर्थी । साद्ध्यानाम् । पञ्चमी । विश्वेषाम् । देवानाम् । षष्ठी ॥ 49 (24) (पूष्ण – श्रुतुर्वि ्शतिः) (४१७)

```
TS 5.7.18.1
ओजो ग्रीवाभिर्-निर्.ऋतिमस्थभिरिन्द्र स्वपसा वहेन रुद्रस्य
विचलः स्कन्धो ऽहोरात्रयोर्द्वितीयो ऽद्रधमासानां तृतीयो मासां
चतुर्थ ऋतूनां पञ्चमः संवथ्सरस्य षष्ठः ॥ 50
TS 5.7.18.1 - Padam
ओजः । ग्रीवाभिः । निर्.ऋतिमिति निः-ऋतिम् ।
॥ । ।
अस्थभिरित्यस्थ-भिः । इन्द्रम् । स्वपसेति सु – अपसा ।
वहेन । रुद्रस्य । विचल इति वि – चलः । स्कन्धः ।
अहोरात्रयोरित्यहः – रात्रयोः । द्वितीयः ।
। ॥ ।
अद्र्धमासानामित्यद्र्ध – मासानाम् । तृतीयः । मासाम् । चतुर्थः ।
ऋतूनाम् । पञ्चमः । साँवथ्सरस्येति सां – वथ्सरस्यं ।
षष्ठः ॥ 50 (20) (ओजो – विर्शतिः) (A18)
TS 5.7.19.1
आनन्दं नन्दथुना कामं प्रत्यासाभ्यां भय ् शितीमभ्यां प्रशिषं
प्रशासाभ्या ं सूर्याचन्द्रमसौ वृक्याभ्या ७ ३यामशबलौ मतस्नाभ्यां
ु ।
व्युष्टि⊍्र रूपेण निम्नुक्तिमरूपेण ॥ 51
```

TS 5.7.19.1 - Padam

आनन्दिमित्या – नन्दम् । नन्द्रथुना । कामम् । प्रत्यासाभ्यामिति प्रति – आसाभ्याम् । भयम् । शितीमभ्यामिति शितीम – भ्याम् । प्रशिषमिति प्र – शिषम् । प्रशासाभ्यामिति प्र – शासाभ्याम् । प्रशिषमिति प्र – शासाभ्याम् । स्पूर्याचन्द्रमसाविति सूर्या – चन्द्रमसौ । वृक्याभ्याम् । श्यामशबलाविति श्याम – शबलौ । मतस्नाभ्याम् । व्यष्टिमिति – वि–उष्टिम् । रूपेण । निम्रुक्तिमिति नि–म्रुक्तिम् । अरूपेण ॥ 51 (16) (आनन्द्रश् – षोड्रश) (भाव)

TS 5.7.20.1

अहर्मा ्सेन रात्रिं पीवसाऽपो यूषेण घृत ्रसेन र्यां वसया

ू प्राचीकाभि हिंदुनि मश्रुभिः पृष्वां दिव ्रक्षेण नक्षत्राणि प्रतिरूपेण

पृथिवीं चर्मणा छवीं छव्यो पाकृताय स्वाहा ऽऽलब्धाय स्वाहा हुताय

स्वाहा ॥ 52

TS 5.7.20.1 - Padam

ा । । । अहः । मार्सेन । रात्रिम् । पीवसा । अपः । यूषेण । घृतम् । रसेन । - । । । । । । । इयाम् । वसया । दूषीकाभिः । ह्रादुनिम् । अश्रुभिरित्यश्रु – भिः ।

पृथ्वाम् । दिवम् । रूपेण । नक्षत्राणि । प्रतिरूपेणेति प्रति – रूपेण ।

पृथिवीम् । चर्मणा । छवीम् । छव्या । उपाकृतायेत्युप – आकृताय ।

स्वाहा । आलब्धायेत्या – लब्धाय । स्वाहा । हुताय ।

स्वाहा ॥ 52 (28) (अहर – ष्टाविध्रातिः) (A20)

TS 5.7.21.1

TS 5.7.21.1 - Padam

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – पञ्चमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः
```

द्यावापृथिव्योरिति द्यावा-पृथिव्योः । पार्श्वम् । यमस्य ।

पाटूरः ॥ 53 (29) (अग्ने-रेकान त्रिष्शत्) (A21)

TS 5.7.22.1

वायोः पक्षितिः सरस्वतो निपक्षिति ॥ इन्द्रमस – स्तृतीया नक्षेत्राणां चतुर्थी सिवतुः पञ्चमी रुद्रस्य षष्ठी सूर्पाणा ए सप्तम्यर्यम्णोऽष्ट्रमी त्वष्टुर्नवमी धातुर्दश्मी न्द्राण्या एकादश्यदित्य द्वादशी द्वावापृथिव्योः

पार्श्वं वम्ये पाटूरः ॥ 54

TS 5.7.22.1 - Padam

वायोः । पक्षतिः । सरस्वतः । निपक्षतिरिति नि – पक्षतिः ।
चन्द्रमसः । तृतीया । नक्षत्राणाम् । चतुर्थी । सवितुः । पञ्चमी ।
क्ट्रस्य । षष्ठी । सर्पाणाम् । सप्तमी । अर्यम्णः । अष्टमी । त्वष्टुः ।
नवमी । धातुः । दशमी । इन्द्राण्याः । एकादशी । अदित्यै ।

हादशी । द्यावापृथिव्योरिति द्यावा – पृथिव्योः । पार्श्वम् । यम्यै ।

पाटूरः ॥ 54 (28)

(वायो – रष्टाविश्शतिः) (A22)

ा पन्थामनूवृग्भ्या ् संतिति स्नावन्याभ्या ् शुकान् पित्तेन हिरमाणं प्यक्ना हलीक्ष्णान् पापवातेन कूश्माञ्छकभिः शवर्तानूवद्ध्येन शुनो विशसनेन सर्पान् लोहितगन्धेन वया ्सि पक्वगन्धेन पिपीलिकाः प्रशादेन ॥ 55

TS 5.7.23.1 - Padam

पन्थाम् । अनूवृग्भ्यामित्यनूवृक् – भ्याम् । संतितिमिति सं–तितम् । स्नावन्याभ्याम् । शुकान् । पित्तेन । हिरमाणम् । यक्ना । हलीक्ष्णान् । पापवातेनेति पाप – वातेन । कूश्मान् । शिक्षिपिति शक – भिः । श्वर्वान् । जवद्ध्येन । शुनः । विश्वसनेनेति वि – शसनेन । स्पान् । लोहितगन्धेनेति लोहित – गन्धेन । वयाण्सि । पक्वगन्धेनेति पक्व – गन्धेन । पिपीलिकाः । पश्चादेनेति प्र – शादेन ॥ 55 (22)

TS 5.7.24.1

क्रमैरत्यक्रमीद्-वाजी विश्वैर्देवैर्यज्ञियैः संविदानः । - । । । । स नो नय सुकृतस्य लोकं तस्य ते वय स्वधया मदेम ॥ 56

TS 5.7.24.1 - Padam

क्रमैः । अतीति । अक्रमीत् । वाजी । विश्वैः । देवैः । यज्ञियैः ।
साँविदान इति सां – विदानः ॥ साः । नः । नय । सुकृतस्येति
स् – कृतस्य । लोकम् । तस्य । ते । वयम् । स्वधयेति स्व–धया ।
मदेम ॥ 56 (18) (क्रमै – रष्टादश) (A24)

TS 5.7.25.1

TS 5.7.25.1 - Padam

द्यौः । ते । पृष्ठम् । पृथिवी । सधस्थिमिते सध – स्थम् । आत्मा । अन्तरिक्षम् । समुद्रः । योनिः । सूर्यः । ते । चक्षुः । वातः । — ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ प्राण इति प्र – अनः । चन्द्रमाः । श्रोत्रम् । मासाः । च ।

TS 5.7.26.1

अग्निः पशुरासीत् तेनायजन्त स एतं लोकमजयद् –यस्मिन्नग्निः स ते लोकस्तं जेष्यस्यथाव जिघ्र वायुः पशुरासीत् तेनायजन्त स एतं लोकमजयद् –यस्मिन् वायुः स ते लोकस्तस्मात् त्वाऽन्तरेष्यामि यदि नावजिघ्रस्यादित्यः पशुरासीत् तेनायजन्त स एतं लोकमजयद् यस्मि –()–न्नादित्यः स ते लोकस्तं जेष्यसि यद्यवजिघ्रस्य। 158

TS 5.7.26.1 - Padam

अग्निः । पृशुः । आसीत् । तेन । अयजन्त । सः । एतम् । लोकम् । अजयत् । यस्मिन्न् । अग्निः । सः । ते । लोकः । तम् । जेष्यसि । अथ । अवेति । जिघ्र । वायुः । पृशुः । आसीत् । तेन । अयजन्त । सः । एतम् । लोकम् । अजयत् । यस्मिन्न् । वायुः । सः । ते ।

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :
(यो वा – एवाऽऽहुति – मभवन् – पथिभि – खरुध्या – ऽऽनन्द

।

– मष्टौ पञ्चशत्)

First and Last Padam of Seventh Prasnam of 5th Kandam :-। । (यो वा अयथादेवतं – यद्यवजिघ्रसि)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे पञ्चमकाण्डे

सप्तमः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति पञ्चमं काण्डं ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 5, Prasanam 7 (TS 5.7)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	3	148
Anuvakam 2	5	275
Anuvakam 3	4	196
Anuvakam 4	4	207
Anuvakam 5	7	345
Anuvakam 6	6	303
Anuvakam 7	3	164
Anuvakam 8	3	166
Anuvakam 9	4	225
Anuvakam 10	3	150
Anuvakam 11	1	22
Anuvakam 12	1	25
Anuvakam 13	1	23
Anuvakam 14	1	21
Anuvakam 15	1	22
Anuvakam 16	1	22
Anuvakam 17	1	24
Anuvakam 18	1	20
Anuvakam 19	1	16

Anuvakam 20	1	28
Anuvakam 21	1	29
Anuvakam 22	1	28
Anuvakam 23	1	22
Anuvakam 24	1	18
Anuvakam 25	1	25
Anuvakam 26	1	58
Total →	58	2582

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in